

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Werk, Inkomen en Onderwijs

Jaar 2020
Afdeling 1
Nummer <gemblnr>
Publicatiedatum
Agendapunt <agpnr>
Datum initiatiefvoorstel <datum indiening>

Onderwerp

Instemmen met het initiatiefvoorstel 'Een Amsterdamse omscholingsbonus' van het lid Martens (VVD) en kennismaken van de bestuurlijke reactie

Met dit initiatiefvoorstel stel ik u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare
besluiten wordt
gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het initiatiefvoorstel van het lid Martens getiteld: 'Een Amsterdamse omscholingsbonus',

Mede gezien de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie voor Werk, Inkomen en Onderwijs;

besluit:

- I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
- II. het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:
 1. Een omscholingsfonds op te zetten waaruit Amsterdammers aanspraak kunnen maken op een omscholingsbonus van €2500,- voor opleidingen tot de zorg of het onderwijs;
 2. Naderende voorwaarden te stellen aan gebruik van deze omscholingsbonus, te weten (I) het succesvol afronden van de opleiding (II) bij succesvolle omscholing minimaal drie jaar werkzaam te zijn in de genoemde sectoren in de gemeente Amsterdam en (III) een minimumleeftijd van 25 jaar;
 3. Bij onderwijsinstanties aan te dringen op een hervorming van het programma-aanbod om het zo goed mogelijk te laten aansluiten bij het doel van omscholing, zoals bijvoorbeeld het flexibel en parttime aanbieden van hun diensten;
 4. Het nut van omscholing en het gebruik van deze omscholingsbonus te promoten via diverse kanalen en instanties, zoals onderwijsinstanties, het UWV en LinkedIn;
 5. Dit omscholingsfonds te dekken conform de financiële voorstellen uit de door de VVD gepresenteerde begroting 'Met keuzes door de crisis';

III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet art. 147a, lid 1

Initiatiefvoorstel

Amsterdam wordt ongekend hard getroffen door de coronacrisis. Geschat wordt dat 34% van de banen in Groot-Amsterdam de komende tijd onder druk staan.¹ Ondanks het feit dat het verlies van veel banen is toe te schrijven aan de coronamaatregelen, is het maar de vraag of en in welke mate de banen die in deze crisis verloren gaan terugkomen als de economie weer aantrekt. Van de bedrijven die nu failliet gaan, is het immers de verwachting dat de banen voor de aanzienbare tijd niet meer terugkomen. Bovendien wordt in een recent rapport van McKinsey opgemerkt dat de coronacrisis voor veel bedrijven aanleiding heeft gegeven het proces van digitalisering en automatisering te versnellen.² Hierdoor gaan op den duur nog meer banen verloren. Veel Amsterdammers maken zich dan ook zorgen over het behoud van hun baan.¹ Het is duidelijk dat het stadsbestuur aan de bak moet. Omscholing kan hierbij dé uitkomst bieden.

Amsterdam kampt tegelijkertijd immers met grote personeelstekorten in de zorg en het onderwijs. Deze tekorten zijn zeer schrijnend en hebben potentieel ontwrichtende gevolgen voor de continuïteit van stad en samenleving. Al voor de coronacrisis werd er in de zorg gesproken over het 'nijpende en alsmaar stijgende personeelstekort in de (jeugd)zorg'.³ En op sommige Amsterdamse scholen staan inmiddels onbevoegde mensen voor de klas.⁴ Geschat wordt dat het lerarentekort in 2024 in Amsterdam maar liefst 4.434 mensen betreft.⁵ Ook voor de zorg bedraagt het tekort duizenden arbeidskrachten.⁶ Voor de VVD zijn deze tekorten zeer alarmerend. Het leveren van goede zorg en onderwijs is immers zowel een morele als wettelijke taak van de overheid. Doel is dan ook om het aantal arbeidskrachten in deze sectoren te vergroten. Omscholing naar de zorg of het onderwijs kan deze mismatch op de arbeidsmarkt verhelpen.

Het voorstel

Mensen die zich nu willen laten omscholen naar een van deze beroepen, lopen tegen diverse barrières op. De kosten die gepaard gaan met omscholing zijn er daar een van.^{7 8 9} De VVD stelt daarom voor om aan iedereen die zich wil laten omscholen naar een krapteberoep in de zorg of het onderwijs, eenmalig een omscholingsbonus van €2500,- uit te keren. Iedere Amsterdammer, werkend of werkzoekend, zou hiervoor in aanmerking moeten komen. Dit vormt voor de ontvanger een flinke financiële stimulans en kan worden gebruikt voor het (deels) bekostigen van de opleiding. Zo maakt Amsterdam omscholen betaalbaarder en aantrekkelijker.

¹ https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/9115016/1/Factsheet%20prognose%20bijstand_30072020_def_06082020

² <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/what-800-executives-envision-for-the-postpandemic-workforce>

³ <https://www.ad.nl/amsterdam/zorgpersoneel-krijgt-in-amsterdam-voorrang-op-woonruimte~a22f13af/>

⁴ <https://www.parool.nl/amsterdam/noodplan-lerarentekort-vijfde-lesdag-anders-ingevoerd-op-7-amsterdamse-basisscholen~b6c13370/>

⁵ <https://www.crescendo-school.nl/wp-content/uploads/2020/01/Noodplan-Lerarentekort-Amsterdam-dd-27-januari-2020.pdf>

⁶ <https://www.parool.nl/nieuws/zorgpersoneel-krijgt-in-amsterdam-voorrang-op-woonruimte~b22f13af/>

⁷ <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2019/05/22/grenzen-aan-een-leven-lang-leren>

⁸ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/08/de-coronacrisis-is-een-onvoorstelbare-gamechanger-voor-de-arbeidsmarkt-a3999151>

⁹ <https://www.parool.nl/nieuws/je-laten-omscholen-tot-leraar-is-een-dure-hobby~b882717c/>

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Hierbij zouden wel naderende voorwaarden moeten gelden. Om de bonus als gift te ontvangen, zou de omscholer de opleiding succesvol moeten afronden en minimaal drie jaar in de gemeente Amsterdam werkzaam moeten zijn in de sector waarvoor hij of zij is opgeleid. Dit voorkomt dat mensen na hun opleiding snel uit de stad vertrekken en zorgt er dus voor dat de baten in de vorm van extra arbeidskrachten ook echt ten goede komen aan de stad. Eenieder die de omscholing op kosten van de Amsterdammer heeft volbracht, kan hiermee meteen haar wederdienst aan de stad tonen. Een volgende voorwaarde die de VVD wil stellen betreft een minimumleeftijd van 25 jaar om in aanmerking te komen voor de omscholingsbonus. Hiermee wordt voorkomen dat de stimuleringsbonus als verkapte studiefinanciering voor studenten kan worden gebruikt. Om tot slot te garanderen dat de bonus ook daadwerkelijk wordt gebruikt voor omscholingsdoeleinden, zou het bedrag rechtstreeks door de gemeente uitgekeerd kunnen worden aan de onderwijsinstantie. Dit verkleint de kans op fraude en misbruik van gemeenschapsgeld.

Om dit initiatief kans van slagen te geven, is het belangrijk dat mensen hun weg naar de omscholing tot vitale beroepen weten te vinden. Goede informatievoorziening, zowel online als offline, is daarbij cruciaal. Hier ligt een potentieel coördinerende rol voor de gemeente weggelegd, die deze omscholingsbonus onder de aandacht kan brengen bij diverse betrokken partners en instanties, zoals bijvoorbeeld House of Skills en het UWV. Mensen die zich bij een van deze instanties melden, kunnen actief gewezen worden op de mogelijkheden die de omscholingsbonus biedt. Promotie op (social) media kan ook tot de mogelijkheden behoren. Websites als LinkedIn zouden tevens benaderd kunnen worden om te kijken of samenwerking op dit vlak mogelijk is. Het expliciete uitgangspunt daarbij is dat Amsterdammers van het bestaan van deze bonus afweten. Dit kan de beslissing tot het volgen van omscholing immers ook vergemakkelijken.

De VVD wil voor dit plan tien miljoen euro uittrekken. Uitgaand van een omscholingsbonus van €2500,- betekent dit dat hiermee duizenden mensen geholpen kunnen worden. Dit zijn serieuze aantallen en vele potentieel extra arbeidskrachten. Het fonds kan worden gedekt conform de financiële voorstellen uit de recent door de VVD gepresenteerde tegenbegroting.¹⁰

Een tweede veelgehoorde belemmering tot het volgen van omscholing, is de tijd die het vergt.⁷ Voor veel mensen is het bijvoorbeeld niet te combineren met de werktijden van hun baan, of mensen hebben gezinsverplichtingen waaraan ze moeten voldoen. In navolging van het recente advies van de OESO¹¹, zou de gemeente er daarom bij onderwijsinstanties op moeten aandringen hun diensten op een flexibele en parttimebasis aan te bieden. Want ondanks dat dit bij veel instellingen al mogelijk is, blijft het van groot belang om dit te benadrukken. Ook is het van belang dat onderwijsinstanties bij het programma-aanbod goed kijken naar welke capaciteiten iemand al bezit. Zodoende hoeven er geen onnodige lessen gevolgd te worden en kan de omscholing zo kort mogelijk duren. Dit alles met als doel om omscholing zo toegankelijk mogelijk te maken.

Waarom een omscholingsbonus?

¹⁰ <https://storage.googleapis.com/caramel-binder-207612.appspot.com/uploaded/www.vvdamsterdam.nl/files/5fa129e76ad17/begroting2021.pdf>

¹¹ <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/job-retention-schemes-during-the-covid-19-lockdown-and-beyond-0853ba1d/>

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Het belang van omscholing is echter niets nieuws onder de zon. Reeds biedt House of Skills bijvoorbeeld al ondersteuning bij het stroomlijnen van omscholing. Ook heeft het Rijk een aantal belangrijke stappen gezet met een gratis ontwikkeladvies en de verplichte stimulering tot om- of bijscholing als NOW-voorwaarde voor bedrijven. De invoering van een omscholingsbonus voor opleidingen tot de zorg of het onderwijs door de gemeente is hier een aanvulling op, en zeker geen vervanging. Dit is nodig, want de noodzaak is in Amsterdam simpelweg groter: onze stad kent grotere personeelstekorten en de coronacrisis treft ons extra zwaar. Het nóg toegankelijker maken van omscholing is dus een vereiste. Een omscholingsbonus voorziet daarin.

De uniforme opzet van de omscholingsbonus, waarin zowel werkenden als werkzoekenden er aanspraak op kunnen maken, maakt dat het ook gebruikt kan worden door kwetsbare groepen in de samenleving die nu vaak over het hoofd worden gezien. Grote groepen werkenden, zoals bijvoorbeeld veel flexwerkers, hebben hun inkomsten als gevolg van de coronacrisis immers flink zien dalen. De omscholingsbonus kan dan net de financiële stimulans zijn om de stap naar een ander beroep te maken. Bovendien wordt op deze manier gefaciliteerd om van werk naar werk te gaan en voorkomt het dat mensen eerst werkloos moeten worden alvorens in aanmerking te komen voor de bonus. Van werk naar werk wordt hiermee het nieuwe adagium, voorkomen is immers beter dan genezen.

Tot slot wordt het belang van omscholing onderstreept door diverse recente rapporten.^{12 13} Een van de kernpunten met betrekking tot de toekomst van de arbeidsmarkt waarover vrijwel alle experts het daarbij eens zijn, is dat het belang van (om)scholing alleen maar blijft toenemen.^{7 8 13} Niets doen is dus geen optie. Met het beschikbaar stellen van een omscholingsbonus wordt hier op een praktische manier invulling aan gegeven, die de samenleving in termen van extra vitale arbeidskrachten en lagere werkloosheid ten goede komt.

De VVD kiest ervoor de omscholingsbonus expliciet te richten op het onderwijs en de zorg. Sectoren als de ICT of techniek kampen ook met personeelstekorten, maar deze sectoren zijn naar mening van de VVD meer een zaak van de vrije markt. Waar het in eerste instantie aan het bedrijfsleven is om deze tekorten in te lopen, is het veel meer een overheidstaak om te zorgen voor goede zorg en onderwijs. Ten tweede gaat er van de personeelstekorten in de zorg en het onderwijs grotere ontwrichtende consequenties voor de continuïteit van de samenleving uit dan het geval is in andere sectoren. Dit maakt dat de indieners de omscholingsbonus toespitsen op de genoemde sectoren zorg en onderwijs.

Conclusie

Goede zorg en onderwijs zijn cruciale schakels in een goed functionerende samenleving. De personeelstekorten in deze sectoren moeten wat de VVD betreft dan ook grondig bestreden worden. Hier zijn de laatste tijden al een paar goede stappen in gezet, maar het is nog niet genoeg. De gemeente moet daarbij meer doen: de personeelstekorten zijn hier groter en de coronacrisis treft ons harder. Niets doen is geen optie. Een omscholingsbonus bestrijdt deze beide problemen. Het doorbreekt de financiële barrière tot het volgen van omscholing en vormt daarmee een fikse stimulans. In combinatie met het door onderwijsinstanties flexibel aanbieden van hun

¹² <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Coronapublicatie-Lessen-voor-de-NOW.pdf>

¹³ <https://insights.abnamro.nl/2020/06/mismatch-arbeidsmarkt-blijft-ondanks-corona-aanwezig/>

Jaar 2016
Afdeling 1
Nummer <gemblnr>
Datum

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad

R

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

diensten, gelooft de VVD dat er hiermee flinke stappen kunnen worden gezet. Stappen richting een Amsterdam met minder werkloosheid, meer leraren en meer handen aan het bed. Kortom: omscholen als antwoord op aerosolen.

Stukken

Meegestuurd
Ter inzage gelegd

n.v.t.

Het lid van de gemeenteraad van Amsterdam

C. Martens
